

Innst. S. nr. 351

(2008–2009)

Innstilling til Stortinget fra helse- og omsorgskomiteen

Dokument nr. 8:73 (2008–2009)

Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Siv Jensen, Harald T. Nesvik, Jan Arild Ellingsen og Robert Eriksson om en plan for en verdig og helhetlig rusomsorg, med enkeltindividet i fokus

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Det fremmes i dokumentet følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen utarbeide en helhetlig og verdig rusplan, med enkeltindividet i fokus, som skal inneholde følgende punkter:

- Innføring av et helhetlig finansieringssystem i rusomsorgen, som gjør at pengene følger den enkelte pasient til de steder som behandling og ettervern forekommer, og at finansieringsansvaret for hele behandlings- og ettervernsløpet tillegges staten.
- Det opprettes en egen tilskuddsordning for bygging av boliger for rusmisbrukere, etter modell fra tilskuddsordningen for omsorgsboliger.
- Det igangsettes prøveprosjekt knyttet til forebyggende programmer etter modell fra Supra-F-prosjektene i Sveits.
- Det igangsettes prosjekter rettet mot mødre etter modell fra FemmeTICH-prosjektene i Sveits.
- Det igangsettes en evaluering av det forebyggende arbeidet knyttet til rus, samt iverksettes tiltak for å heve debutalderen for bruk av rusmidler. Herunder lage et eget undervisningsopplegg for ungdomsskolen for å øke kompetansen knyttet til skadevirkningene av rus.
- Organisasjoner som jobber målrettet med rusproblematikk blant barn og unge, blir gitt gode økonomiske rammevilkår gjennom en tilskuddsordning.
- Det innføres tiltak som hever kompetansen knyttet til rusmisbruk på arbeidsplassen.
- Det innføres tiltak som øker bevisstgjøringen knyttet til sykdommen alkoholisme.
- Det igangsettes tiltak som sørger for at fastlegene og andre deler av primærhelsetjenesten øker sin kompetanse når det gjelder å avdekke rusproblemer blant pasientene.
- Det igangsettes tiltak som sørger for økt bruk av lavintensive intervensjoner knyttet til alkoholismeproblematikken.
- Det innføres et takstsystem på offentlige ettervernstjenester, som også utløser finansiering for tjenester som frivilligheten bidrar med, etter avtale med Nav.
- LAR gjøres lettere tilgjengelig for de som oppfyller kravene.
- LAR bør ikke ha for rigide og strenge krav til sidemisbruk av mildere rusfrimidler.
- Det er den enkeltes rushistorie som er avgjørende for hvorvidt man kommer inn i LAR-systemet.
- Ventetidene både på søknad og behandling i LAR reduseres til et minimum.
- At det eksisterer en helhetlig rehabiliteringsplan gjennom obligatorisk bruk av individuell plan.
- Pasientrettighetene gjøres gjeldende for pasienter omfattet av LAR.
- Det foretas en vurdering knyttet til å utvide praksisen med å bruke behandlingsdommer, både hva gjelder omfang og grupper.
- Det innføres en plikt for politiet til å følge berusede/rusede mindreårige hjem til vedkommendes foreldre.

- Kapasiteten ved psykiatriske sikkerhetsavdelinger i alle landets helseregioner økes, slik at man på kort varsel kan ta imot psykisk syke innsatte fra fengselsvesenet.
- Det iverksettes tiltak som sørger for at pasienter med rusproblemer blir gitt den behandlingen de har krav på i henhold til pasientrettighetsloven.
- Retten til individuell plan gjøres obligatorisk, og det iverksettes tiltak som gjør at individuell plan blir utarbeidet tidlig i behandlings/tiltaksforløpet.
- Det foretas en vurdering knyttet til tvangsbehandling av rusmisbrukere, og det fremmes en sak for Stortinget om dette innen utgangen av 2009.
- Det igangsettes tiltak som sørger for at primærhelsetjenesten og skoleverket får økt kompetanse knyttet til problematikken rundt barn av rusmiddelmissbrukere.
- Det iverksettes tiltak som hever kapasiteten og omfanget av tilbud til barn av rusmiddelmissbrukere.
- Stortinget ber Regjeringen sørge for en evaluering knyttet til det statlige og kommunale barnevernets håndtering av barn i familier med rusproblematikk.
- Det igangsettes nødvendige tiltak for å heve kompetansen knyttet til problematikken rundt barn av rusmiddelmissbrukere i barne- og ungdomspsykiatrien.
- Det legges til rette for at alle landets innbyggere har tilgang til familievern, uavhengig av den enkeltes bostedsadresse.
- Det sørges for at rusmisbrukere får én saksbehandler å forholde seg til vedrørende hele behandlings- og ettervernsforløpet.
- Det økonomiske finansieringsansvaret for forebygging, ettervern og behandling av rusmisbrukere overføres til Nav.
- Det opprettes en egen koordinator i Nav med ansvar for utarbeidelse av individuelle planer for innsatte før løslatelse og med oppfølging etter løslatelse. Det vil være viktig at slik oppfølging skjer i god tid før løslatelse.
- Det fremlegges forslag om mer langsiktig og forutsigbare finansieringsordninger for å sikre et bredere og bedre tilbud innen yrkesrettet rehabilitering for rusmisbrukere.
- Det sørges for å gi unge med tiltak etter barnevernsloven rett til tiltak fram til fylte 23 år.
- Det fremmes lovforslag slik at ansvaret for økonomisk sosialhjelp overføres fra kommunen til staten, og at det innføres normerte satser likt for hele landet som er høyere enn dagens anbefalte satser, og at ansvares legges inn under Nav.
- Det foretas en helhetlig gjennomgang av tilskuddsordningene til arbeidsgiverne, med sikte på å utarbeide bedre og mer treffsikre tilskuddsordninger.
- Det foretas nødvendige endringer i dagens regelverk slik at arbeidsgivere sikres lønn fra Nav fra første fraværssdag slik tilfellet er for andre med kronisk sykdom.
- Det foretas en gjennomgang av dagens regelverk med sikte på å kunne tilpasse bruken av arbeidsmarkedstiltak rettet mot rusmisbrukere som er under LAR-behandling.
- Det sørges for at tidligere rusmisbrukere gis samme ordninger som psykisk syke.
- Det sørges for at det iverksettes nødvendig kompetanseheving innen rehabiliteringssystemet, slik at hjelpeapparatet sikres nødvendig kunnskap og kompetanse for å hjelpe rusmisbrukere med gjeldsproblemer.
- Det foretas en gjennomgang av det offentlige rutiner og opptreden som kreditor, med sikte på å skape bedre, ensartede og mer humane rutiner.
- Det foretas en gjennomgang av de tilfeller der det offentlige har forrang som kreditor eller panthaver, vurdere hensiktsmessigheten og på bakgrunn av dette fremme nødvendige forslag om endringer.
- Det foretas en vurdering av mulige forbedringer ved sentralisering av namsmannsoppgaven, med sikte på bedret kompetanse og mer effektiv saksbehandling, både i tid og kostnad.
- Det sørges for at frister i forbindelse med behandling av gjeldsordning overholdes i forhold til lov og dagens fastsatte krav, slik det også ble påpekt i Riksrevisjonens rapport Dokument nr. 3:5 (2005–2006).
- Det foretas en vurdering av hensiktsmessigheten av å slå sammen de ulike trekkinstanser i gjeldsforhold til én trekkinstans.
- Det avsettes forskningsmidler til å kartlegge måloppnåelse knyttet til ulike institusjonsmodeller og forebyggingstiltak innenfor rusomsorgen.
- Det iverksettes tiltak for å sikre adekvate og riktige ventelistedata for rusbehandling.
- Kapasiteten knyttet til avrusning/avgiftning økes, slik at ventetiden reduseres.
- Pasienter som kommer til akuttinnleggelse, blir gitt muligheten til behandlingstilbud umiddelbart etter endt opphold ved rusakutten.
- Det sørges for at private og ideelle rusinstitusjoner likestilles med offentlige institusjoner, og at pengene følger brukeren til den institusjonen som blir benyttet.
- Det innføres en godkjenningssystem for rusinstitusjoner.
- Det innføres en avtaleplikt mellom behandlingsinstitusjon og den enkeltes hjemkommune hva

gjelder ettervern fra første dag etter endt institusjonsopphold.

- Det legges til rette for bedre muligheter knyttet til sosialisering i ettervernsforløpet for rusmisbrukere, blant annet ved å innføre en takstordning for frivillige sponsorer/støttekontakter.
- Det iverksettes tiltak som sørger for økte forpliktelser for rusmisbrukere til å delta i hverdagsaktiviteter i ettervernsforløpet.
- Det iverksettes tiltak som sørger for at pasienter med rusdiagnoser blir gitt informasjon om eksisterende NA- og AA-grupper.
- En kontinuerlig evalueringsprosess av tiltakene, som sikrer at måloppnåelsen er adekvat og hensiktsmessig."

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jorodd Asphjell, Jan Bøhler, Sonja Mandt-Bartholsen, Gunn Olsen og Dag Ole Teigen, fra Fremskrittspartiet, Jan-Henrik Fredriksen, Vigdis Giltun og lederen Harald T. Nesvik, fra Høyre, Inge Lønning og Sonja Irene Sjøli, fra Sosialistisk Venstreparti, Olav Gunnar Ballo, fra Kristelig Folkeparti, Laila Dåvøy, fra Senterpartiet, Trygve Slagsvold Vedum, og fra Venstre, Gunvald Ludvigsen, vil gi honnør til forslagsstillerne for at de tar opp et viktig tema som berører mange enkeltpersoner og familier. Forslagsstillerne reiser mange enkeltforslag og har gått grundig inn i en rekke sentrale problemstillinger som det vil være viktig å ta med i det videre arbeidet med å forme en helhetlig politikk på rusfeltet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, kunne enkeltvis ha sluttet seg til noen av forslagene, men mener det samlet sett blir vanskelig å gi sin tilslutning til ulike områder på dette tidspunktet uten å ta høyde for helheten og de planer som allerede er iverksatt.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at Regjeringen har lagt fram en helhetlig plan for rusfeltet med tiltak innen forebygging, behandling og rehabilitering, samt satsing på forskning og kompetanse. Denne opptrappingsplanen danner rammene for Regjeringens politikk på området, og rusfeltet er styrket med mer enn 700 mill. kroner i løpet av perioden. Iverksetting og gjennomføring av opptrappingsplanen vil ta tid –

målet er at alle tiltakene skal være gjennomført eller igangsatt innen 2010.

Disse medlemmer har merket seg statsrådens svar til forslagsstillerne om at denne planen skal avløses av en ny, langsiktig strategi som ser helhetlig på utfordringene innen rusfeltet. Det vil være viktig i det videre arbeidet med oppfølgingen av opptrappingsplanen at den nye strategien har bred og god involvering av alle berørte parter, herunder brukere, pårørende, frivillige aktører, fastleger, helseforetak, kommuner og private aktører.

Disse medlemmer vil berømme Regjeringen for å ha gjort mye på feltet og økt bevilgningene i denne perioden, men mener at det fortsatt er store utfordringer knyttet til å få etablert et heltlig godt tilbud til alle som trenger bedre hjelp enn hva de får i dag, og på et raskere tidspunkt.

Disse medlemmer har merket seg at opptrappingsplanen ble lagt fram høsten 2007 med 147 nye tiltak. Helsedirektoratets statusrapport for 2008 viser at 74 prosent av tiltakene i planen er påbegynt. Gjennom opptrappingsplanen skal det rusforebyggende arbeidet styrkes, brukerne skal gis økt innflytelse, og pårørende, herunder barn og søsken av rusmiddelavhengige, skal ivaretas bedre. Disse medlemmer er fornøyde med at verdigrunnlaget for planen er at hele rusfeltet skal ses i sammenheng og forankres i Regjeringens helhetlige politikk, hvor de gode tjenestene og brukerne skal stå i sentrum.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, mener det er oppsiktsvekkende at forslagsstillerne i Representantforslag nr. 73 (2008–2009) på 47 sider ikke berører sammenhengen mellom tilgang til alkohol og rusmidler, forbruk og skadevirkninger. Det er vel dokumentert at økt tilgjengelighet øker forbruket og dermed skadene av alkohol og rus. Dette danner grunnlaget for den restriktive alkohol- og ruspolitikken som føres i Norge og mange andre land. Dersom ikke dette danner grunnlaget for politikken på området, er det vanskelig å se representantforslaget som helhetlig.

Flertallet foreslår på denne bakgrunn at forslaget vedlegges protokollen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at en samla komité i budsjettinnstillingen for 2009 ba Regjeringen legge opp til strategisk satsing på tiltak for rusmiddelavhengige også etter 2010. Komiteen var enig i at det etter planperioden ville være behov for en videre satsing innen rusomsorgen på tross av at Regjeringen Stoltenberg har styrket rusfeltet med ytterligere 307 mill. kroner

for 2009. Disse medlemmer mener derfor at Regjeringen Stoltenberg må få tid til å følge opp anmodningsvedtaket i samsvar med komiteens innstilling og Stortingets vedtak.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er av den oppfatning at rusomsorgen er ett av de feltene i omsorgssektoren i Norge som har størst mangler. Det er derfor, slik disse medlemmer ser det, stort behov for en helhetlig rusomsorgsplan for å få på plass en verdig rusomsorg med enkeltindividet i fokus.

Disse medlemmer viser til at forslaget foretar en gjennomgang av alt fra forebyggende arbeid til høyspesialisert rusomsorg. Det er, slik disse medlemmer ser det, nødvendig å utforme en helhetlig politikk, som både ivaretar samfunnets behov for å bekjempe rusmiddelmissbruk, men like viktig, å gi den enkelte rusmiddelmissbruker et verdig og helhetlig behandlingstilbud. Hensynet til samfunn og enkeltmenneske er, slik disse medlemmer ser det, to forhold som ikke kan ivaretas uten at begge faktorene er tatt hensyn til.

Disse medlemmer mener et vesentlig moment for å bedre norsk rusomsorg er et helhetlig finansieringssystem som følger brukeren gjennom hele tiltaks- og behandlingsskjeden. Dette er nødvendig for at det ikke skal bli problematiske opphold og hindringer for oppfølging og behandling av disse pasientene. Det er derfor, slik disse medlemmer ser det, nødvendig å samle finansieringsansvaret i sin helhet til det statlige forvaltningsnivået.

Disse medlemmer mener det er behov for å tenke nytt om det forebyggende arbeidet. Det er derfor lagt stor vekt på forebygging i forslaget, noe disse medlemmer mener er nødvendig.

Disse medlemmer har merket seg at en stor del av debatten knyttet til rusomsorg har dreid seg om narkotikamisbrukere. Dette er, slik disse medlemmer ser det, et svært viktig område. Det understrekes imidlertid at alkoholmissbruk er det rusmiddelmissbruket som omhandler flest personer, og at dette dermed er et område som det må settes et langt skarpere fokus på. Disse medlemmer viser til at en stor del av forslaget og tiltakene som er skissert, nettopp dreier seg om bekjempelse av alkoholmissbruk.

Disse medlemmer viser til de tiltak som forslaget omhandler, og mener dette er nødvendige tiltak for å få på plass en verdig og helhetlig rusomsorg, som er tilpasset den enkelte pasient. Det er, slik disse medlemmer ser det, svært viktig at man har en helhetlig tilnærming til rusomsorgen, da dette er et felt med svært mange problemstillinger. Disse medlemmer viser for øvrig til teksten og forsla-

gene i representantforslaget, der det på en grundig måte drøftes og beskrives hvorfor og hvordan man bør løse de ulike utfordringene i denne sektoren.

Disse medlemmer viser til at komiteen enkeltvis kunne slutte seg til noen av forslagene. Det fremmes derfor følgende forslag.

"Stortinget ber Regjeringen innføre et helhetlig finansieringssystem i rusomsorgen, som gjør at pengene følger den enkelte pasient til de steder hvor behandling og ettervern forekommer, og at finansieringsansvaret for hele behandlings- og ettervernsløpet tillegges staten."

"Stortinget ber Regjeringen opprette en egen tilskuddsordning for bygging av boliger for rusmiddelmissbrukere etter modell fra tilskuddsordningen for omsorgsboliger."

"Stortinget ber Regjeringen om å igangsette prøveprosjekt knyttet til forebyggende programmer etter modell fra Supra-F-prosjektene i Sveits."

"Stortinget ber Regjeringen igangsette prosjekter rettet mot mødre etter modell fra FemmeTICH-prosjektene i Sveits."

"Stortinget ber Regjeringen igangsette en evaluering av det forebyggende arbeidet knyttet til rus, samt iverksettes tiltak for å heve debutalderen for bruk av rusmidler, herunder lage et eget undervisningsopplegg for ungdomsskolen for å øke kompetansen knyttet til skadevirkningene av rus."

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at organisasjoner som jobber målrettet med rusproblematikk blant barn og unge, blir gitt gode økonomiske rammevilkår gjennom en tilskuddsordning."

"Stortinget ber Regjeringen innføre tiltak som hever kompetansen knyttet til rusmiddelmissbruk på arbeidsplassen."

"Stortinget ber Regjeringen innføre tiltak som øker bevisstgjøringen knyttet til sykdommen alkoholisme."

"Stortinget ber Regjeringen igangsette tiltak som sørger for at fastlegene og andre deler av primærhelsetjenesten øker sin kompetanse når det gjelder å avdekke rusproblemer blant pasientene."

"Stortinget ber Regjeringen igangsette tiltak som sørger for økt bruk av lavintensive intervensjoner knyttet til alkoholismeproblematikken."

"Stortinget ber Regjeringen innføre et takstsystem for offentlige ettervernstjenester, som også utløser finansiering for tjenester som frivilligheten bidrar med, etter avtale med Nav."

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at LAR gjøres lettere tilgjengelig for dem som oppfyller kravene."

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at LAR ikke har for rigide og strenge krav til sidemisbruk av mildere rusfrimidler."

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at det er den enkeltes rushistorie som er avgjørende for hvorvidt man kommer inn i LAR-systemet."

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at ventetidene både på søknad og behandling i LAR reduseres til et minimum."

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at det eksisterer en helhetlig rehabiliteringsplan gjennom obligatorisk bruk av individuell plan for pasienter i LAR-behandling."

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at pasientrettighetene gjøres gjeldende og følges for pasienter omfattet av LAR."

"Stortinget ber Regjeringen foreta en vurdering knyttet til å utvide praksisen med å bruke behandlingsdommer, både hva gjelder omfang og grupper."

"Stortinget ber Regjeringen innføre en plikt for politiet til å følge berusede/rusede mindreårige hjem til vedkommendes foreldre."

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at kapasiteten ved psykiatriske sikkerhetsavdelinger i alle landets helseregioner økes, slik at man på kort varsel kan ta imot psykisk syke innsatte fra fengselsvesenet."

"Stortinget ber Regjeringen iverksette tiltak som sørger for at pasienter med rusproblemer blir gitt den behandlingen de har krav på i henhold til pasientrettighetsloven."

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at retten til individuell plan gjøres obligatorisk, og at det iverksettes tiltak som gjør at individuell plan blir utarbeidet tidlig i behandlings-/tiltaksforløpet."

"Stortinget ber Regjeringen foreta en vurdering knyttet til tvangsbehandling av rusmiddelmissbrukere

og fremme en sak for Stortinget om dette innen utgangen av 2009."

"Stortinget ber Regjeringen igangsette tiltak som sørger for at primærhelsetjenesten og skoleverket får økt kompetanse knyttet til problematikken rundt barn av rusmiddelmissbrukere."

"Stortinget ber Regjeringen iverksette tiltak som hever kapasiteten og omfanget av tilbud til barn av rusmiddelmissbrukere."

"Stortinget ber Regjeringen sørge for en evaluering knyttet til det statlige og kommunale barnevernets håndtering av barn i familier med rusproblematikk."

"Stortinget ber Regjeringen igangsette nødvendige tiltak for å heve kompetansen knyttet til problematikken rundt barn av rusmiddelmissbrukere i barne- og ungdomspsykiatrien."

"Stortinget ber Regjeringen legge til rette for at alle landets innbyggere har tilgang til familievern, uavhengig av den enkeltes bostedsadresse."

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at rusmiddelmissbrukere får én saksbehandler å forholde seg til i hele behandlings- og ettervernsforløpet."

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at det økonomiske finansieringsansvaret for forebygging, ettervern og behandling av rusmiddelmissbrukere overføres til Nav."

"Stortinget ber Regjeringen opprette en egen koordinator i Nav med ansvar for utarbeidelse av individuelle planer for innsatte før løslatelse og med oppfølging etter løslatelse. Det vil være viktig at slik oppfølging skjer i god tid før løslatelse."

"Stortinget ber Regjeringen fremlegge forslag om mer langsiktige og forutsigbare finansieringsordninger for å sikre et bredere og bedre tilbud innen yrkesrettet rehabilitering for rusmiddelmissbrukere."

"Stortinget ber Regjeringen sørge for å gi unge med tiltak etter barnevernsloven rett til tiltak fram til fylte 23 år."

"Stortinget ber Regjeringen fremme lovforslag slik at ansvaret for økonomisk sosialhjelp overføres fra kommunen til staten, at det innføres normerte satser likt for hele landet som er høyere enn dagens anbefalte satser, og at ansvars legges inn under Nav."

"Stortinget ber Regjeringen foreta en helhetlig gjennomgang av tilskuddsordningene til arbeidsgiverne, med sikte på å utarbeide bedre og mer treffsikre tilskuddsordninger."

"Stortinget ber Regjeringen foreta nødvendige endringer i dagens regelverk slik at arbeidsgivere sikres lønn fra Nav fra første fraværsdag slik tilfellet er for andre med kronisk sykdom."

"Stortinget ber Regjeringen foreta en gjennomgang av dagens regelverk med sikte på å kunne tilpasse bruken av arbeidsmarkedstiltak rettet mot rusmiddelmissbrukere som er under LAR-behandling."

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at tidligere rusmiddelmissbrukere gis samme ordninger som psykisk syke."

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at det iverksettes nødvendig kompetanseheving innen rehabiliteringssystemet, slik at hjelpeapparatet sikres nødvendig kunnskap og kompetanse for å hjelpe rusmiddelmissbrukere med gjeldsproblemer."

"Stortinget ber Regjeringen foreta en gjennomgang av det offentliges rutiner og opptreden som kreditor med sikte på å skape bedre, ensartede og mer humane rutiner."

"Stortinget ber Regjeringen foreta en gjennomgang av de tilfeller der det offentlige har forrang som kreditor eller panthaver, vurdere hensiktsmessigheten og på bakgrunn av dette fremme nødvendige forslag om endringer."

"Stortinget ber Regjeringen foreta en vurdering av mulige forbedringer ved sentralisering av namsmannsoppgaven med sikte på bedret kompetanse og mer effektiv saksbehandling både i tid og kostnad."

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at frister i forbindelse med behandling av gjeldsordning overholdes med hensyn til lov og dagens fastsatte krav, slik det også ble påpekt i Riksrevisjonens rapport Dokument nr. 3:5 (2005–2006)."

"Stortinget ber Regjeringen foreta en vurdering av hensiktsmessigheten av å slå sammen de ulike trekkinstanser i gjeldsforhold til én trekkinstans."

"Stortinget ber Regjeringen avsette forskningsmidler til å kartlegge måloppnåelse knyttet til ulike

institusjonsmodeller og forebyggingstiltak innenfor rusomsorgen."

"Stortinget ber Regjeringen iverksette tiltak for å sikre adekvate og riktige ventelistedata for rusbehandling."

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at kapasiteten knyttet til avrusning/avgiftning økes, slik at ventetiden reduseres."

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at pasienter som kommer til akuttinnleggelse, blir gitt muligheten til behandlingstilbud umiddelbart etter endt opphold ved rusakuten."

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at private og ideelle rusinstitusjoner likestilles med offentlige institusjoner, og at pengene følger brukeren til den institusjonen som blir benyttet."

"Stortinget ber Regjeringen innføre en godkjenningsordning for rusinstitusjoner."

"Stortinget ber Regjeringen innføre en avtaleplikt mellom behandlingsinstitusjon og den enkeltes hjemkommune hva gjelder ettervern fra første dag etter endt institusjonsopphold."

"Stortinget ber Regjeringen legge til rette for bedre muligheter knyttet til sosialisering i ettervernsforløpet for rusmiddelmissbrukere, blant annet ved å innføre en takstordning for frivillige sponsorer/støttekontakter."

"Stortinget ber Regjeringen iverksette tiltak som sørger for økte forpliktelser for rusmiddelmissbrukere til å delta i hverdagsaktiviteter i ettervernsforløpet."

"Stortinget ber Regjeringen iverksette tiltak som sørger for at pasienter med rusdiagnoser blir gitt informasjon om eksisterende NA- og AA-grupper."

"Stortinget ber Regjeringen sørge for en kontinuerlig evalueringsprosess av tiltakene, som sikrer at måloppnåelsen er adekvat og hensiktsmessig."

Komiteens medlem fra Venstre viser til Vestres forslag om en ny behandlingseenhet for rusbehandling i Dokument nr. 8:75 (2007–2008) hvor dette medlem fremmet 7 forslag om en mer helhetlig plan for rusomsorg, behandlingsgaranti 24 timer etter avrusning og et mindre rigid system for legemiddelassistert rehabilitering (LAR).

3. FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget ber Regjeringen innføre et helhetlig finansieringssystem i rusomsorgen, som gjør at pengene følger den enkelte pasient til de steder hvor behandling og ettervern forekommer, og at finansieringsansvaret for hele behandlings- og ettervernsløpet tillegges staten.

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen opprette en egen tilskuddsordning for bygging av boliger for rusmiddelmissbrukere etter modell fra tilskuddsordningen for omsorgsboliger.

Forslag 3

Stortinget ber Regjeringen om å igangsette prøveprosjekt knyttet til forebyggende programmer etter modell fra Supra-F-prosjektene i Sveits.

Forslag 4

Stortinget ber Regjeringen igangsette prosjekter rettet mot mødre etter modell fra FemmeTICH-prosjektene i Sveits.

Forslag 5

Stortinget ber Regjeringen igangsette en evaluering av det forebyggende arbeidet knyttet til rus, samt iverksette tiltak for å heve debutalderen for bruk av rusmidler, herunder lage et eget undervisningsopplegg for ungdomsskolen for å øke kompetansen knyttet til skadevirkningene av rus.

Forslag 6

Stortinget ber Regjeringen sørge for at organisasjoner som jobber målrettet med rusproblematikk blant barn og unge, blir gitt gode økonomiske rammevilkår gjennom en tilskuddsordning.

Forslag 7

Stortinget ber Regjeringen innføre tiltak som hever kompetansen knyttet til rusmiddelmissbruk på arbeidsplassen.

Forslag 8

Stortinget ber Regjeringen innføre tiltak som øker bevisstgjøringen knyttet til sykdommen alkoholisme.

Forslag 9

Stortinget ber Regjeringen igangsette tiltak som sørger for at fastlegene og andre deler av primærhel-

setjenesten øker sin kompetanse når det gjelder å avdekke rusproblemer blant pasientene.

Forslag 10

Stortinget ber Regjeringen igangsette tiltak som sørger for økt bruk av lavintensive intervensjoner knyttet til alkoholismeproblematikken.

Forslag 11

Stortinget ber Regjeringen innføre et takstsystem for offentlige ettervernstjenester, som også utløser finansiering for tjenester som frivilligheten bidrar med, etter avtale med Nav.

Forslag 12

Stortinget ber Regjeringen sørge for at LAR gjøres lettere tilgjengelig for dem som oppfyller kravene.

Forslag 13

Stortinget ber Regjeringen sørge for at LAR ikke har for rigide og strenge krav til sidemisbruk av midlere rusfrimidler.

Forslag 14

Stortinget ber Regjeringen sørge for at det er den enkeltes rushistorie som er avgjørende for hvorvidt man kommer inn i LAR-systemet.

Forslag 15

Stortinget ber Regjeringen sørge for at ventetidene både på søknad og behandling i LAR reduseres til et minimum.

Forslag 16

Stortinget ber Regjeringen sørge for at det eksisterer en helhetlig rehabiliteringsplan gjennom obligatorisk bruk av individuell plan for pasienter i LAR-behandling.

Forslag 17

Stortinget ber Regjeringen sørge for at pasientrettighetene gjøres gjeldende og følges for pasienter omfattet av LAR.

Forslag 18

Stortinget ber Regjeringen foreta en vurdering knyttet til å utvide praksisen med å bruke behandlingsdommer, både hva gjelder omfang og grupper.

Forslag 19

Stortinget ber Regjeringen innføre en plikt for politiet til å følge berusede/rusede mindreårige hjem til vedkommendes foreldre.

Forslag 20

Stortinget ber Regjeringen sørge for at kapasiteten ved psykiatriske sikkerhetsavdelinger i alle landets helseregioner økes, slik at man på kort varsel kan ta imot psykisk syke innsatte fra fengselsvesenet.

Forslag 21

Stortinget ber Regjeringen iverksette tiltak som sørger for at pasienter med rusproblemer blir gitt den behandlingen de har krav på i henhold til pasientrettighetsloven.

Forslag 22

Stortinget ber Regjeringen sørge for at retten til individuell plan gjøres obligatorisk, og at det iverksettes tiltak som gjør at individuell plan blir utarbeidet tidlig i behandlings-/tiltaksforløpet.

Forslag 23

Stortinget ber Regjeringen foreta en vurdering knyttet til tvangsbehandling av rusmiddelmissbrukere og fremme en sak for Stortinget om dette innen utgangen av 2009.

Forslag 24

Stortinget ber Regjeringen igangsette tiltak som sørger for at primærhelsetjenesten og skoleverket får økt kompetanse knyttet til problematikken rundt barn av rusmiddelmissbrukere.

Forslag 25

Stortinget ber Regjeringen iverksette tiltak som hever kapasiteten og omfanget av tilbud til barn av rusmiddelmissbrukere.

Forslag 26

Stortinget ber Regjeringen sørge for en evaluering knyttet til det statlige og kommunale barnevernets håndtering av barn i familier med rusproblematikk.

Forslag 27

Stortinget ber Regjeringen igangsette nødvendige tiltak for å heve kompetansen knyttet til problematikken rundt barn av rusmiddelmissbrukere i barne- og ungdomspsykiatrien.

Forslag 28

Stortinget ber Regjeringen legge til rette for at alle landets innbyggere har tilgang til familievern, uavhengig av den enkeltes bostedsadresse.

Forslag 29

Stortinget ber Regjeringen sørge for at rusmiddelmissbrukere får én saksbehandler å forholde seg til i hele behandlings- og ettervernsforløpet.

Forslag 30

Stortinget ber Regjeringen sørge for at det økonomiske finansieringsansvaret for forebygging, ettervern og behandling av rusmiddelmissbrukere overføres til Nav.

Forslag 31

Stortinget ber Regjeringen opprette en egen koordinator i Nav med ansvar for utarbeidelse av individuelle planer for innsatte før løslatelse og med oppfølging etter løslatelse. Det vil være viktig at slik oppfølging skjer i god tid før løslatelse.

Forslag 32

Stortinget ber Regjeringen fremlegge forslag om mer langsiktige og forutsigbare finansieringsordninger for å sikre et bredere og bedre tilbud innen yrkesrettet rehabilitering for rusmiddelmissbrukere.

Forslag 33

Stortinget ber Regjeringen sørge for å gi unge med tiltak etter barnevernsloven rett til tiltak fram til fylte 23 år.

Forslag 34

Stortinget ber Regjeringen fremme lovforslag slik at ansvaret for økonomisk sosialhjelp overføres fra kommunen til staten, at det innføres normerte satser likt for hele landet som er høyere enn dagens anbefalte satser, og at ansvares legges inn under Nav.

Forslag 35

Stortinget ber Regjeringen foreta en helhetlig gjennomgang av tilskuddsordningene til arbeidsgivere, med sikte på å utarbeide bedre og mer treffsikre tilskuddsordninger.

Forslag 36

Stortinget ber Regjeringen foreta nødvendige endringer i dagens regelverk slik at arbeidsgivere sikres lønn fra Nav fra første fraværsdag slik tilfellet er for andre med kronisk sykdom.

Forslag 37

Stortinget ber Regjeringen foreta en gjennomgang av dagens regelverk med sikte på å kunne tilpasse bruken av arbeidsmarkedstiltak rettet mot rusmiddelmissbrukere som er under LAR-behandling.

Forslag 38

Stortinget ber Regjeringen sørge for at tidligere rusmiddelmissbrukere gis samme ordninger som psykisk syke.

Forslag 39

Stortinget ber Regjeringen sørge for at det iverksettes nødvendig kompetanseheving innen rehabiliteringssystemet, slik at hjelpeapparatet sikres nødvendig kunnskap og kompetanse for å hjelpe rusmiddelmissbrukere med gjeldsproblemer.

Forslag 40

Stortinget ber Regjeringen foreta en gjennomgang av det offentliges rutiner og opptreden som kreditor med sikte på å skape bedre, ensartede og mer humane rutiner.

Forslag 41

Stortinget ber Regjeringen foreta en gjennomgang av de tilfeller der det offentlige har forrang som kreditor eller panthaver, vurdere hensiktsmessigheten og på bakgrunn av dette fremme nødvendige forslag om endringer.

Forslag 42

Stortinget ber Regjeringen foreta en vurdering av mulige forbedringer ved sentralisering av namnsoppgaven med sikte på bedret kompetanse og mer effektiv saksbehandling både i tid og kostnad.

Forslag 43

Stortinget ber Regjeringen sørge for at frister i forbindelse med behandling av gjeldsordning overholdes med hensyn til lov og dagens fastsatte krav, slik det også ble påpekt i Riksrevisjonens rapport Dokument nr. 3:5 (2005–2006).

Forslag 44

Stortinget ber Regjeringen foreta en vurdering av hensiktsmessigheten av å slå sammen de ulike trekkinstanser i gjeldsforhold til én trekkinstans.

Forslag 45

Stortinget ber Regjeringen avsette forskningsmidler til å kartlegge måloppnåelse knyttet til ulike institusjonsmodeller og forebyggingstiltak innenfor rusomsorgen.

Forslag 46

Stortinget ber Regjeringen iverksette tiltak for å sikre adekvate og riktige ventelistedata for rusbehandling.

Forslag 47

Stortinget ber Regjeringen sørge for at kapasiteten knyttet til avrusning/avgiftning økes, slik at ventetiden reduseres.

Forslag 48

Stortinget ber Regjeringen sørge for at pasienter som kommer til akuttinnleggelse, blir gitt muligheten til behandlingstilbud umiddelbart etter endt opphold ved rusakuten.

Forslag 49

Stortinget ber Regjeringen sørge for at private og ideelle rusinstitusjoner likestilles med offentlige institusjoner, og at pengene følger brukeren til den institusjonen som blir benyttet.

Forslag 50

Stortinget ber Regjeringen innføre en godkjenningsordning for rusinstitusjoner.

Forslag 51

Stortinget ber Regjeringen innføre en avtaleplikt mellom behandlingsinstitusjon og den enkeltes hjemkommune hva gjelder ettervern fra første dag etter endt institusjonsopphold.

Forslag 52

Stortinget ber Regjeringen legge til rette for bedre muligheter knyttet til sosialisering i ettervernsforløpet for rusmiddelmissbrukere, blant annet ved å innføre en takstordning for frivillige sponsorer/støttekontakter.

Forslag 53

Stortinget ber Regjeringen iverksette tiltak som sørger for økte forpliktelser for rusmiddelmissbrukere til å delta i hverdagsaktiviteter i ettervernsforløpet.

Forslag 54

Stortinget ber Regjeringen iverksette tiltak som sørger for at pasienter med rusdiagnoser blir gitt informasjon om eksisterende NA- og AA-grupper.

Forslag 55

Stortinget ber Regjeringen sørge for en kontinuerlig evalueringsprosess av tiltakene, som sikrer at måloppnåelsen er adekvat og hensiktsmessig.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteens tilråding fremmes av Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre.

Komiteen viser til representantforslaget og merknadene og rår Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

Dokument nr. 8:73 (2008–2009) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Siv Jensen, Harald T. Nesvik, Jan Arild Ellingsen og Robert Eriksson om en plan for en verdig og helhetlig rusomsorg, med enkelt-individet i fokus – vedlegges protokollen.

Oslo, i helse- og omsorgskomiteen, den 11. juni 2009

Harald T. Nesvik

leder

Jorodd Asphjell

ordfører

